LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius, tel. +370 5 239 6902, el. p. rinkim@vrk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607150

2026-10-15 Nr. 2- (2.10)
Į 2026-09-24 raštus
2026-10-06

DĖL PRAŠYMO ĮREGISTRUOTI PILIEČIŲ REFERENDUMO INICIATYVINĘ GRUPĘ NAGRINĖJIMO

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo Jūsų 2026 m. rugsėjo 24 d. prašymą dėl piliečių referendumo iniciatyvinės grupės (toliau – Grupė) įregistravimo patariamajam referendumui dėl klausimo „Ar Jūs pritariate Lietuvos Respublikos Konstitucijos 137 straipsnio panaikinimui?“ inicijuoti (toliau – Prašymas) (reg. Nr. 1-1679(2.6).

VRK 2026 m. spalio 1 d. raštu Nr. 2-749(2.10) Jus informavo, kad dalies Grupės narių duomenų ir parašų sąsaja su Prašymu ir jame nurodytu referendumui siūlomo sprendimo tekstu nėra pakankamai aiški, nes dalis parašų pateikta lapų pusėse, kuriose nenurodytas referendumui siūlomo sprendimo tekstas, Prašymo data ar kitas aiškus ryšys su Prašymu ir jam nurodytu referendumui siūlomo sprendimo tekstu. VRK pasiūlė per 5 darbo dienas šį trūkumą pašalinti.

2026 m. spalio 6 d. VRK gavo Jūsų atsakymą (reg. Nr. 1-1777(2.10), kuriame nurodote, jog nesutinkate su VRK nustatytu Prašymo trūkumu ir laikotės pozicijos, kad parašai antrojoje popierinio lapo pusėje yra pakankamai susieti su pirmojoje pusėje esančiu Prašymo ir referendumo klausimo tekstu, nes abi pusės yra to paties fizinio lapo dalys, o dalyje lapų pasirašančiųjų eilučių numeracija tęsiama. Jūsų vertinimu, fizinis lapo vientisumas ir tęstinė numeracija yra pakankama parašų sąsają pagrindžiančios aplinkybės.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2026 m. gegužės 6 d. sprendimo administracinėje byloje Nr. eR-13-552/2026 17–19 punktuose išaiškino, kad prašymo forma ir lapų skaičius savaime nėra ribojami, tačiau turi būti užtikrinta, kad kiekvieno Grupės nario parašas būtų aiškiai ir patikimai susietas su konkrečiu referendumui siūlomo sprendimo tekstu. Teismas taip pat konstatavo, kad, Grupės nariams pasirašius lapo pusėje, kurioje referendumui siūlomo sprendimo tekstas nenurodytas, nėra galimybės nustatyti, ar šie parašai yra susiję su siūlomo sprendimo tekstu. Ryšio tarp parašo ir konkretaus referendumui siūlomo sprendimo teksto nebuvimą teismas vertino ne kaip formalų trūkumą, bet kaip esminį procedūrinį pažeidimą, neleidžiantį patikrinti piliečių valios autentiškumo.

Todėl aplinkybė, kad parašai pateikti kitoje to paties fizinio lapo pusėje ir pasirašančiųjų eilučių numeracija tęsiama, savaime neužtikrina RKĮ 11 straipsnio 2 dalyje reikalaujamos aiškios ir patikimai nustatomos parašų sąsajos su Prašymu ir referendumui siūlomo sprendimo tekstu.

Kadangi per VRK nustatytą terminą nebuvo pateikti patikslinti dokumentai, iš kurių būtų galima patikimai nustatyti visų Grupės narių parašų sąsają su Prašymu ir tuo pačiu referendumui siūlomo sprendimo tekstu, konstatuotina, kad VRK 2026 m. spalio 1 d. rašte Nr. 2-749(2.10) nurodytas trūkumas yra nepašalintas. Jūsų 2026 m. spalio 6 d. atsakyme pateikti argumentai laikytini nesutikimu su VRK nustatytu trūkumu, tačiau jo nepašalina.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, t. y. kad pagal RKĮ 11 straipsnio 2 dalį prašymą įregistruoti Grupę ir referendumui siūlomo sprendimo tekstą turi pasirašyti visi Grupės nariai, o nagrinėjamu atveju dalies Grupės narių parašų sąsaja su Prašymu ir referendumui siūlomo sprendimo tekstu negali būti patikimai nustatyta, Jūsų 2026 m. rugsėjo 24 d. Prašymas laikomas neatitinkančiu RKĮ 11 straipsnio 2 dalies reikalavimų, todėl nėra teisinio pagrindo jį nagrinėti RKĮ 11 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

Primename, kad tik RKĮ 11 straipsnio 2 dalies reikalavimus atitinkantys prašymai dėl Grupės įregistravimo gali būti nagrinėjami RKĮ 11 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

Jeigu, Jūsų vertinimu, šis atsakymas pažeidžia Jūsų teises ir (ar) teisėtus interesus, turite teisę kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

Atsakymui pritarta VRK 2026 m. spalio 15 d. posėdyje.

Komisijos pirmininkė Lina Petronienė

Ramūnas Ramanauskas, tel. +370 5 239 6967, el. p. ramunas.ramanauskas@vrk.lt